

ANALIZA ANKETE – ISTRAŽIVANJE PERCEPCIJE MEDIJSKIH PUBLIKA

(ISPOS PULS), uzorak, metoda

PRVO POGLAVLJE - Informiranje o društvenim i političkim događajima putem medija (P1-P6)

Početnim se setom pitanja ispitivalo informiranje o društvenim i političkim događajima putem medija pa se tako prvo pitanje odnosi na način na koji se ispitanici informiraju o društvenim i političkim događajima, a potom su direktno upitani o korištenju konkretnih televizijskih programa, dnevnih novina, internetskih portala i društvenih mreža za informiranje.

Što se tiče načina informiranja o društvenim i političkim događajima, opća populacija to u najvećoj mjeri čine prateći televiziju. Da se svakodnevno na taj način informira, odgovorilo je 60,3 posto ispitanika iz opće populacije dok se samo 3,6 posto njih nikad ne informira putem televizije. Često, odnosno nekoliko puta tjedno, bio je odgovor 18,5 posto ispitanika, njih 12,4 posto reklo je da to čini povremeno, odnosno nekoliko puta mjesečno, a 5,1 posto ispitanika rijetko se, odnosno nekoliko puta godišnje, informira prateći televiziju.

Zanimljivo je ove podatke analizirati i prema dobi ispitanika jer se ovdje otkrivaju velike razlike primarno kod najstarijih i najmlađih ispitanika u našem istraživanju. Ako se postavi pitanje tko su, odnosno kojoj dobnoj skupini pripadaju osobe koje nikada ne gledaju televiziju, onda se dobiva odgovor da su to većinom mladi od 18 do 29 godina, dok samo 1 posto onih od 60 do 69 te 2 posto onih od 70 i više godine nikada ne gleda televiziju.

Kada je riječ o svakodnevnom informiranju, nakon televizije slijede internetski portali putem kojih se svakog dana informira gotovo polovica ispitanika, odnosno 48,1 posto njih. Često to čini 14 posto ispitanika, povremeno njih 9,7 posto, a rijetko 5,1 posto. Ipak, internetski se portali u odnosu na televiziju ističu po većem broju onih koji se na taj način nikada ne informiraju - njih 23 posto. Taj je postotak još veći za društvene mreže pa se tako 37,5 posto ispitanika izjasnilo da se nikad ne informiraju preko društvenih mreža, dok ih se 33,9 posto na taj način informira svaki dan. S obzirom da su postoci za rijetko (6,6 posto), povremeno (10,3

posto) i često (11,1 posto) informiranje putem društvenih mreža niži u odnosu na “svakodnevno” i “rijetko”, može se zaključiti kako oni koji koriste društvene mreže za informiranje, čine to uglavnom svakog dana, dok oni koji nemaju tu naviku, ne čine to nikad. Očekivano, u ovoj kategoriji mladi su ti koji zapravo najviše koriste internetske portale i društvene medije kao glavne medije/kanale za informiranje. S druge strane, stariji od 60 godina čine većinu kada govorimo o ispitanicima koji nikada ne koriste internetske portale i društvene mreže za informiranje.

Nakon televizije te internetskih portala i društvenih mreža slijedi radio. Slušajući ga, svakog se dana, naime, informira 32,9 posto ispitanika, dok često to čini njih 19,7, povremeno 17, a rijetko 10,5 posto. Da se nikad ne informira na taj način, izjasnilo se 19,6 posto ispitanika. Ovdje nam se čini važnim istaknuti kako je radio mediji koji za informiranje u sličnoj mjeri koriste, odnosno ne koriste sve dobne skupine.

U skladu s prethodnim istraživanjima, na začelju popisa su dnevni tisak te tjednici i magazini pri čemu se čitajući dnevne novine ipak informira nešto više ispitanika. To, naime, svakodnevno čini 13,1 posto njih, često 12,2 posto, povremeno 20,4, a rijetko 17,5 posto. Nikad se putem dnevnog tiska ne informira 36,8 posto ispitanika dok je za tjednike i magazine taj postotak najveći i iznosi 53,9 posto. Tek 2,5 posto ispitanika svakog dana dobiva informacije na taj način, često njih 4,2 posto, a povremeno 16,5 posto. Kada je riječ o tjednicima i magazinima, najviše se ispitanika, odnosno njih 22,7 posto izjasnilo da se na taj način informira nekoliko puta godišnje. Ovdje je također važno naglasiti kako je tisak i dalje česti izvor informiranja kod starije populacije, a vrlo rijetko se koristi kod mlađe populacije.

Svakodnevno informiranje o društvenim i političkim događajima

Televizija	60,3%
Internetski portali	48,1%
Društvene mreže	33,9%
Radio	32,9%

Dnevni tisak	13,1%
Tjednici i magazini	2,5%

Još su dva pitanja bila orijentirana na informiranje o društvenim i političkim događajima, a cilj je bio saznati informiraju li se ispitanici u razgovoru s članovima obitelji te u razgovoru s prijateljima, susjedima i kolegama na poslu. Najviše se ispitanika u razgovoru s članovima obitelji informira često, odnosno nekoliko puta tjedno (27,9 posto), nekoliko puta mjesečno (25,4 posto) te svakodnevno (21,4 posto). Manji broj ispitanika (13,4 posto) rijetko se informira na taj način, dok je odgovor nikad izabralo 11,6 posto ispitanika. Kada je riječ o prijateljima, susjedima i kolegama na poslu, rezultati su veoma slični kao i u slučaju informiranja u razgovoru s članovima obitelji. Nikad je odgovorilo 11,1 posto ispitanika, rijetko 14,2, povremeno 29,8, često 26,8, a svakodnevno 17,6 posto. Ovo je istraživanje, dakle potvrdilo kako osim medija, obitelj i razgovori s članovima obitelji i dalje su vrlo važan način informiranja o društvenim i političkim događajima.

U idućim se pitanjima u prvom setu dobio odgovor na pitanje koliko često ispitanici za informiranje koriste određene televizijske programe, dnevne novine, internetske portale i društvene mreže. Kada je o televiziji riječ, ispitalo se koliko se često ispitanici informiraju gledajući vijesti Hrvatske radiotelevizije. Nove TV, RTL-a te N1. Da svakodnevno ili često gledaju vijesti Nove TV i RTL-a izjasnio se sličan broj ispitanika, njih 66,1 posto, odnosno 59,7 posto. Za vijesti Hrvatske radiotelevizije taj postotak iznosi 48,8, dok je program vijesti N1 na začelju sa 16,7 posto. Također, treba istaknuti da se 54,9 posto ispitanika nikad ne informira gledajući program vijesti N1 dok je za ostale informativne programe televizija taj postotak puno manji - vijesti Hrvatske radiotelevizije (15,9 posto), vijesti RTL-a (6,8 posto) i vijesti Nove TV (4,9 posto).

Kada je riječ o dnevnim novinama, ispitano je informiranje putem tiskanih izdanja Jutarnjeg lista, Večernjeg lista i 24sata pri čemu se za prve dvije novine većina ispitanika izjasnila kako ih nikada ne čita. Točnije, 54,6 posto ispitanika nikada ne čita Jutarnji list, a njih 57,5 posto ispitanika nikada ne čita Večernji list. U slučaju 24sata taj postotak iznosi 47 posto, a treba

istaknuti i kako oni koji se informiraju čitajući novine to uglavnom rade rijetko ili povremeno. U slučaju 24sata to čini 40,7 posto ispitanika, u slučaju Jutarnjeg lista njih 36,6 posto te u slučaju Večernjeg lista 35,2 posto. Samo 5,2 (24sata), odnosno 2,5 (Večernji list) i 1,6 (Jutarnji list) ispitanike te novine čita svaki dan. Uzmemo li u obzir i prethodno navedene podatke o korištenju novina (tiskanih izdanja) kao izvora informiranja vidimo kako je to medij koji se očito trenutačno najmanje koristi.

Također, ispitalo se i koliko često ispitanici koriste internetske portale navedenih televizija i dnevnih novina. U ovom slučaju i portali televizija i portali novina imaju slične rezultate, što pokazuje interesantan istraživački rezultat kako se portali dnevnih novina (većim dijelom temeljeni na sadržaju tiskanih izdanja dnevnih novina) koriste u velikoj mjeri, pa čak i znatno više nego portali nekih televizijskih kanala). Pritom naime najviše ispitanika, oko trećine njih, svakodnevno ili često čita portal 24sata.hr, a najmanje portal N1 koji nikada ne čita 72,8 posto ispitanika. Treba istaknuti kako se sličan trend može primijetiti i kod internetskih portala koji nemaju svoju televizijsku ili tiskanu inačicu (Telegram, Index, T-portal, Dnevno.hr i Net.hr), pri čemu se ističe Index.hr koji svakodnevno ili često čita 35,3 posto ispitanika što je najviše od svih navedenih portala.

Koliko često koristite navedene internetske portale?

	Svakodnevno ili često	Povremeno ili rijetko	Nikad
Dnevnik.hr (Nova TV)	24,1	34,4	40,7
Portal vijesti RTL-a	19,5	34,1	45,4
Portal vijesti HRT-a	11,5	30,1	57,0
24sata.hr	31,3	33,2	35,4
Jutarnji.hr	23,8	34,6	41,3

Večernji.hr	19,7	34,2	45,5
Portal N1	7,3	18,6	72,8
Index.hr	35,3	28,6	35,8
Net.hr	22,6	34,9	41,9
Dnevno.hr	20,1	34,0	45,2
Tportal	16,8	31,8	50,5
Telegram	12,5	26,3	60,9

U konačnici, ispitanicima se postavilo pitanje o učestalosti korištenja društvenih mreža za informiranje te o načinu korištenja vijesti na društvenim mrežama. Pritom se ispostavilo da većina ispitanika nikada za informiranje ne koristi Snapchat (88,2 posto), Tik Tok (86,2 posto), Twitter (85,8 posto) te Instagram (63,9 posto). S druge strane, Facebook svakodnevno ili barem nekoliko puta tjedno za informiranje koristi 48 posto ispitanika, a YouTube 35,3 posto ispitanika. U slučaju baš svih ispitanih društvenih mreža mlade osobe od 18 do 29 godina su ti koji ih najviše svakodnevno koriste, a treba napomenuti da su u slučaju TikToka i Snapchata mladi u većini slučajeva jedini korisnici.

Što se tiče načina korištenja vijesti na društvenim mrežama, ispitanici su se izjasnili da uglavnom čitaju vijesti koje su na svojim profilima objavili drugi. Oko trećine ispitanika (33,6 posto) to radi svakodnevno ili često, oko trećine (29,7 posto) čini to povremeno ili rijetko, a oko trećine (36,4 posto) to ne radi nikada. Također, većina ispitanika ne dijeli ili komentira vijesti koje su objavili drugi (55,2 posto) te ne objavljuju sami vijesti koje smatraju važnima (64,2 posto).

DRUGO POGLAVLJE – Procjena rada medija (P8)

Kako publika procjenjuje rad medija koje konzumiraju, ali i kvalitetu medijskog sadržaja ispitalo se drugim setom pitanja. Pritom su ispitanici prvo za šest tvrdnji procijenili u kojoj se mjeri slažu s njima (uopće se ne slažem – uglavnom se ne slažem – niti se slažem niti ne – uglavnom se slažem –potpuno se slažem – ne mogu procijeniti).

S tvrdnjom da je sadržaj medija koji najčešće koriste točan te da iznosi činjenice u potpunosti se slaže tek 6 posto ispitanika u općoj populaciji. Najviše, odnosno njih 42,6 posto uglavnom se slaže s tom tvrdnjom dok se poprilično visok postotak ispitanika, njih 33,4 posto niti slaže, niti ne slaže. Na pitanje slažu li se s tvrdnjom da je sadržaj medija koji najčešće koriste pošten te da prenosi stvari kakve jesu, dobivaju se slični rezultati. Tek se manjina (4,9 posto) u potpunosti slaže s time, uglavnom se slaže 35,7 posto, a 36 posto se niti slaže, niti ne slaže. Gotovo isti rezultati dobiveni su i prilikom ispitivanja smatraju li ispitanici da je „sadržaj medija koji najčešće koriste potpun i da informacije nisu izostavljene“. Ponovno se 4,9 posto ispitanika s time u potpunosti slaže, 32,8 posto ih se uglavnom slaže, a 35,5 posto se niti slaže, niti ne slaže. Da je sadržaj medija koji koriste pouzdan i da mu se može vjerovati u potpunosti smatra 5,9 posto ispitanika, dok se 38,1 posto uglavnom slaže s tom tvrdnjom, a 35,3 posto se niti slaže, niti se ne slaže.

Za svaku od navedenih tvrdnji, može se primijetiti sličnost u odgovorima opće populacije, a rezultati su jedino nešto drugačiji u slučaju tvrdnje „za sadržaj medija koje najčešće koristim smatram da je razumljiv meni kao gledatelju/gledateljcu/čitatelju“. S time se u potpunosti slaže više ispitanika nego s prethodnim izjavama, njih 19,8 posto, dok se 47,6 posto s time uglavnom slaže. S druge strane, samo se 3,6 posto ispitanika u potpunosti slaže s izjavom da je „sadržaj medija koje najčešće koriste nepristran i da ne pogoduje niti jednoj strani“. Znatno više ispitanika (16,5 posto) se s tim tvrdnjom uglavnom ne slaže.

TREĆE POGLAVLJE – Izbjegavanje vijesti i odnos prema vijestima (P7, P9 i P10)

U kojoj mjeri i zašto ispitanici ne prate vijesti ispitalo se drugim setom pitanja u kojem je ispitanicima bilo izneseno osam tvrdnji, a oni su trebali procijeniti odnosi li se ona na njih ili ne (uopće se ne odnosi – uglavnom se ne odnosi – niti se odnosi niti ne – uglavnom se odnosi – potpuno se odnosi – ne mogu procijeniti). Za baš sve tvrdnje o izbjegavanju vijesti (news avoidance) većina je ispitanika u općoj populaciji zaključila kako se one uglavnom ili uopće ne odnose na njih.

Tvrdnja	Uopće/Uglavnom se ne odnosi na mene
Ne pratim vijesti jer dolazim do informacija na drugi način.	62,9%
Ne pratim vijesti jer me to čini bezvoljnim i apatičnim.	60,7%
Ne pratim vijesti jer me njihov sadržaj uznemiruje.	60,6%
Ne pratim vijesti jer iz njih ništa novo ne saznam.	60,1%
Ne pratim vijesti jer ne vjerujem informacijama koje mediji daju.	59,3%
Ne pratim vijesti jer me ne zanimaju teme kojima se bave.	58,7%
Ne pratim vijesti jer se previše bave stvarima koje nisu važne.	52,7%
Ne pratim vijesti jer samo potiču svađe i napetosti u društvu.	51,1%

Ipak, treba dodati da kada se ovi rezultati promatraju po dobnim skupinama, većinom su mladi ti koji smatraju da se ove informacije potpuno ili uglavnom odnose na njih.

Nastavno za ove rezultate, ispitanici su upitani i koje bi sadržaje voljeli više čitati, slušati i gledati u vijestima medija koji najviše koriste. Ponuđeni sadržaji bili su politička zbivanja u Hrvatskoj, vanjska politika, domaća glazba, kultura, strana glazba, nagradne igre, znanost, lokalne vijesti, sport, zdravlje, gospodarstvo, ekonomija i poduzetništvo, obrazovanje, ekologija i zaštita okoliša te zabava i showbiz. Najviše ispitanika izjasnilo se da želi konzumirati više sadržaja vezanog uz zdravlje. Da se to potpuno odnosi na njih reklo je 36,2 posto ispitanika, a uglavnom se odnosi na 39,8 posto njih. Slijede lokalne vijesti o kojima više želi čitati, slušati i gledati 73,7 posto ispitanika (34,1 potpuno se odnosi i 39,6 uglavnom se odnosi). Više od 60 posto ispitanika se još izjasnilo za više sadržaja o obrazovanju te ekologiji i zaštiti okoliša, gospodarstvu, ekonomiji i poduzetništvu te znanosti. Najmanji broj ispitanika smatra da u medijima nedostaje vijesti o lokalnoj i vanjskoj politici.

Također, ispitanicama je ponuđeno šest tvrdnji te su se trebali izjasniti slažu li se s njima ili ne (uopće se ne slažem – uglavnom se ne slažem – niti se slažem niti ne – uglavnom se slažem – potpuno se slažem – ne mogu procijeniti), a odnose se na pitanje „što bi medij koji najčešće koristite trebao napraviti/promijeniti kako biste ga još više koristili?“. U slučaju pet tvrdnji većina ispitanika u općoj populaciji se uglavnom ili potpuno složila s tvrdnjama:

Tvrdnja	Potpuno/Uglavnom se slažem
Opisati pozadinu neke priče i pratiti temu kontinuirano	73,9%
Uvesti nove teme/rubrike/pristupe	69,8%

Dati više prostora publici – čitateljima, gledateljima, slušateljima	67,3%
Poboljšati vizualni/multimedijalni prikaz tema	59,7%
Osmisliti nove načine prezentacije tema	57,1%
Uključiti više poznatih osoba	42,1%

ČETVRTO POGLAVLJE – Novinari i urednici (P12, P13, P14,)

Ispitanicama je postavljen i set pitanja koji se odnose na rad novinara i urednika. Pritom se najviše ispitanika potpuno ili uglavnom slaže s tvrdnjom da bi novinari i urednici svojih prilozima trebali obrazovati javnost. To misli 76,9 posto ispitanika, dok se svega 2,7 posto ispitanika s tom tvrdnjom ne slaže. Slično se, odnosno 75,2 posto ispitanika potpuno ili uglavnom slaže s tezom da bi novinari i urednici bi trebali raditi priloge u kojima nude rješenja za probleme običnih ljudi. S time se pak ne slaže 3,3% posto ljudi.

Zanimljivo je istaknuti da teza oko koje se u potpunosti složilo najviše ispitanika glasi da bi se „novinari i urednici trebali usmjeriti isključivo na prezentaciju informacija i činjenica, a ne iznositi vlastita mišljenja i komentare“. S time se u potpunosti slaže čak 42,7 posto ispitanika, još 29,8 posto se s tom tvrdnjom uglavnom slaže, dok se manji dio ispitanika uglavnom ne slaže (7,5 posto) ili uopće ne slaže (2,7 posto). Sa svakom od tri navedene tvrdnje oko 15 posto ispitanika se niti slaže, niti ne slaže, a taj je broj nešto veći u slučaju tvrdnje da bi „novinari u svom radu trebali biti prije svega glas građana i skretati pažnju na njihove probleme a manje se baviti vijestima o politici“. Oko petine ispitanika se s tom tvrdnjom niti slaže, niti ne slaže, dok se uglavnom ili potpuno s njom slaže 70,3 posto ispitanika.

Publika je pak, kako pokazuju rezultati ovog istraživanja, podvojena oko toga bi li novinari i urednici u svojim priložima trebali zastupati svjetonazorske stavove svoje publike. S time se u potpunosti slaže 19,7 posto ispitanika, uglavnom se slaže 23,9 posto, niti se slaže, niti se ne slaže njih 23,3 posto, uglavnom se ne slaže 15,1, a uopće se ne slaže 14,8 posto ispitanika.

Neodlučnost se primjećuje i oko pitanja bi li novinari i urednici trebali više naglašavati pozitivne vijesti, a manje kritizirati. S time se potpuno slaže 24,9 posto, a uglavnom 28 posto ispitanika. No, isto tako se njih 27,5 posto niti slaže, niti ni slaže. Također, 10,3 posto ispitanika se uglavnom ne slaže s tom tvrdnjom, a uopće se s njom ne slaže njih 7,3 posto.

Ono s čime se većina ispitanika (30,4 posto se uopće ne slaže, a 22,5 posto uglavnom) ne slaže jest da bi se novinari i urednici u svom radu trebali prije svega voditi poslovnim interesima kuća u kojima rade. U isto vrijeme većina smatra (40,5 posto se potpuno slaže, a 28,3 posto uglavnom) da je glavna zadaća novinara nadzor nad radom nositelja političke vlasti i izvještavanje javnosti, čak i ako to ide na štetu kuća u kojim rade. Također, ispitanici smatra da bi se novinari i urednici trebali više voditi javnim interesom u prikazivanju vijesti, a manje onim što publika želi. S time se u potpunosti slaže 30,8 posto ispitanika, a uglavnom se s time slaže njih 27,8 posto.

A koju bi ulogu, prema mišljenju ispitanika, trebao imati hrvatski novinar?

Tvrdnja	Potpuno/Uglavnom se slažem	Niti se slažem, niti ne	Uopće/uglavnom se ne slažem
Kritičar nepravilnosti	77,7%	13,3%	6,9%
Glasnogovornik naroda	77%	15,2%	6,2%
Zagovornik diskriminiranih građana	73,2%	17,1%	7,7%

Pomagač i savjetnik građana u svim područjima života	72,9%	16,1%	9,5%
Čuvar demokracije i neslužbeni nadzornik vlasti	69,1%	18,7%	9,8%
Tumač svih društvenih događanja i procesa	67,3%	21,3%	9,5%
Vodič i usmjeritelj koji ukazuje na rješenja	59,5%	24,5%	12,9%
Posrednik između građana i političara	57,4%	23,5%	16,2%
Svestrani zabavljač	33,8%	27,1%	36,8%
Glasnogovornik Vlade	19,3%	24,5%	53,2%

Što se pak tiče obrazovanja novinara i medijskih djelatnika, 62,9 posto ispitanika se u potpunosti, a još njih 24,3 posto uglavnom slaže da svi novinari i medijski djelatnici moraju biti stručno obrazovani. Slične su brojke kada se govori o licencama pa se tako 60,4 posto ispitanika u potpunosti, a 23,5 uglavnom slaže da bi svaki novinar i urednik morao imati licencu za obavljanje posla. Također, 72,5 posto ispitanika se potpuno, a 17,8 uglavnom slaže da se novinari u svom radu moraju pridržavati etičkih kodeksa.

PETO POGLAVLJE - Istinitost informacija i lažne vijesti (P15-P18)

Vjeruju li više u istinitost vijesti u medijima općenito, na društvenim mrežama ili onima koje sami traže ispitano je petim setom pitanja o istinitosti informacija i lažnim vijestima. Pritom rezultati pokazuju sljedeće:

Na ljestvici od 1 do 5 procijenite koliko vjerujete u istinitost:	1 – uopće ne vjerujem	2 – donekle ne vjerujem	3 – niti vjerujem nit i ne vjerujem	4 – donekle vjerujem	5 - potpuno vjerujem	Ne mogu procijeniti
Vijesti koje sam/a tražim	2,9%	7,4%	34%	40,9%	8,4%	6,3%
Vijesti u medijima općenito	5,5%	13,1%	40,5%	35 %	3,7%	2,3%
Vijesti na društvenim mrežama	8,4%	15,6%	37%	15,7%	3,3%	20,1%

Što se tiče specifičnih medija, ovom je anketom ispitano i koliko često publika nailazi na vijesti i informacije za koje vjeruje da krivo predstavljaju stvarnost ili su čak pogrešne u određenim medijima – u novinama, na radiju, na javnom servisu (HRT), na komercijalnim televizijama (Nova TV, RTL i druge), na internetskim portalima i na društvenim mrežama. Pritom najbolje „kotira“ radio te se tek 8,9 posto ispitanika izjašnjava da putem radija na takve vijesti nailazi svakodnevno. Najmanje jednom tjedno to se to događa 11,8 posto ispitanika, nekoliko puta mjesečno 18,8, jednako kao i nekoliko puta godišnje dok 9,8 posto ispitanika nikada ne nailazi na vijesti i informacije za koje vjeruju da krivo predstavljaju stvarnost ili su čak pogrešne na radiju. Važno je istaknuti da to ne zna procijeniti čak 31,8 posto ispitanika, a slična je situacija i s novinama gdje 33,4 posto ispitanika kaže da ne zna dati odgovor na to pitanje, kao i s

društvenim mrežama (32,2 posto) te internetskim portalima (26,8 posto). Taj je postotak pak nešto manji za televizije - javni servis (16,9 posto) i komercijalne televizije (16,4 posto). Najgore brojke imaju pak društvene mreže na kojima 26,6 posto ispitanika svakodnevno nailazi na vijesti i informacije za koje vjeruju da krivo predstavljaju stvarnost ili su čak pogrešne.

U konačnici, ispitanicima je postavljeno pitanje u koliko mjeri smatraju da oni osobno mogu prepoznati lažne vijesti lažne informacije, a rezultati pokazuju da su ispitanici nisu sasvim sigurni u svoje kompetencije po tom pitanju:

Prema mišljenju ispitanika, mediji su primarno ti koji bi se trebali boriti protiv dezinformacija i lažnih vijesti. To, naime, smatra njih 62,2 posto, a slijede javne vlasti s tek 14,8 posto te građani s 10,8 posto. Tu su još obrazovne institucije (5,2 posto) i društvene mreže (1,7 posto)

ŠESTO POGLAVLJE - Nasilje u medijima (P20 i P21)

Uz pomoć šest tvrdnji kojima su ispitanici trebali procijeniti slažu li se (uopće se ne slažem – uglavnom se ne slažem – niti se slažem niti ne – uglavnom se slažem – potpuno se slažem – ne mogu procijeniti) ispitan je i stav opće populacije o nasilju u medijima. Pritom treba istaknuti kako rezultati pokazuju da se većina ispitanika potpuno ili uglavnom slaže sa svim tvrdnjama:

Tvrdnja	Uopće/Uglavnom se ne odnosi na mene
Država mora zaštititi djecu i mlade od nasilja u medijima.	85,9%
Govor mržnje u medijima treba kažnjavati.	85,7%
Pretjerana izloženost nasilju u medijima može imati dugotrajne posljedice na živote ljudi.	77,2%
Trebalo bi zakonski ograničiti nasilje u medijima.	75,1%

Djeca i mladi izloženi su većoj količini nasilja u medijima nego druge skupine.	74,6%
U medijima općenito ima previše nasilja.	65,1%
Na društvenim mrežama ima previše nasilja.	56%
Često se osjećam uznemireno kada vidim vijesti o crnoj kronici (nesreće, kriminal, pljačke...)	55,9%

Također, ispitanicama je postavljeno dodatno pitanje smatraju li da bi učenici u osnovnoj i srednjoj školi trebali učiti o medijima na posebnom predmetu „Medijski odgoj“ pri čemu se ih većina također izjasnila potvrdno (53,4 posto). S time se ne slaže 31,6 posto, a 15 posto ispitanika odgovorilo je da ne zna.

Percepcija slobode medija u Hrvatskoj

Da su mediji u Hrvatskoj potpuno ili gotovo potpuno slobodni u objavljivanju sadržaja (da na njih ne utječu interesne skupine, političari, vlasnici ili oglašivači) misli 23 posto hrvatskih građana. Njih pak 39,6 posto drži da mediji uopće ili gotovo uopće nisu slobodni, dok 32,3 posto građana procjenjuje da je sloboda medija negdje u sredini.

Generalno su prema slobodi mediji kritičniji ispitanici između 30 i 59 godina, koji češće procjenjuju da je sloboda medija u Hrvatskoj nikakva ili gotovo nikakva. Pritom su najkritičniji Hrvati između 30 i 39 godina od kojih 44 posto smatra da mediji u zemlji uopće ili gotovo uopće nisu slobodni. Najoptimističniji su ispitanici između 60 i 69 godina starosti – čak 51,1 posto njih smatra da su mediji u Hrvatskoj u potpunosti ili gotovo u potpunosti slobodni. Zanimljivo, sljedeća dobna skupina koja se ističe u kontekstu procjene da su mediji posve ili gotovo posve slobodni u zemlji jesu mladi između 18 i 29 godina (44,4 posto)[\[PP1\]](#).

Kad pogledamo kako građani procjenjuju slobodu televizije u zemlji, Nova TV se ističe i kao televizija i općenito medij koji – iz njihove perspektive – uživa najveću slobodu u svojem djelovanju. S druge strane, gotovo polovica ispitanika (48,6 posto) smatra da HRT nije uopće ili gotovo uopće slobodan, čime je javni servis percipiran kao najmanje slobodan medij u Hrvatskoj. U njegovu potpunu slobodu vjeruje tek 6,2 posto građana.

Općenito, iz perspektive hrvatskih građana, komercijalne televizije su slobodnije u svojem djelovanju. Najveći postotak građana vjeruje da je upravo Nova TV u potpunosti ili gotovo u potpunosti slobodan hrvatski medij (43,2 posto), dok 20,3 posto njih vjeruje da ova komercijalna televizija uopće ili gotovo uopće nije slobodna od utjecaja. Slično je i za RTL, u čiju potpunu ili gotovo potpunu slobodu vjeruje 38 posto građana, dok 21,1 posto procjenjuje da nisu slobodni.

Zanimljivo, iako je regionalni televizijski kanal N1 taj za koji najmanji broj građana vjeruje da nije slobodan (16,6 posto), treba uzeti u obzir da 39,2 posto ispitanika je reklo da to ne može procijeniti - što je vjerojatno povezano s dostupnošću kanala.

Kad su u pitanju novine, građani procjenjuju da najveću slobodu u svojem radu ima 24 sata (27,4 posto), dok manji broj ispitanika procjenjuje potpunu ili gotovo potpunu slobodu djelovanja u Jutarnjem listu (18,4 posto) i Večernjem listu (17,9 posto). Istovremeno, veći postotak građana procjenjuje Jutarnji list (32,4 posto) i Večernji list (34,2 posto) kao medije bez ikakve ili gotovo bez ikakve slobode, dok nešto manji postotak ispitanika (27 posto) vjeruje da je 24 sata posve ili gotovo posve neslobodan u objavljivanju sadržaja.

Ovi rezultati također ukazuju na to da građani općenito percipiraju veću razinu neslobode u izvještavanju kod novina, nego kod televizijskih kanala u Hrvatskoj. Također, generalno građani smatraju da su televizijski kanali – izuzev HRT-a – slobodniji u svojem radu od dnevnog tiska. Nadalje, tek 17,3 posto građana smatra da internetski portali ne uživaju slobodu izvještavanja, a njih 33,7 posto percipira ih kao u potpunosti ili gotovo u potpunosti slobodan medij u svojem izvještavanju. [\[PP2\]](#)

Stavovi o političkim strankama u zemlji

Ispitani su i stavovi prema najvećim političkim strankama u Hrvatskoj. Ispitanici su na ljestvici od 1 do 7 – gdje 1 označava vrlo negativan stav, a 7 vrlo pozitivan stav – procjenjivali svoj stav prema političkim strankama. [\[PP3\]](#) [\[PP4\]](#) [\[PP5\]](#) Dominantno negativne stavove ispitanici su izrazili prema dvjema najvećim strankama. Izrazito negativan ili vrlo negativan stav građani su izrazili prema Hrvatskoj demokratskoj zajednici (46,2 posto), dok je 14 posto je izrazilo izrazito ili vrlo pozitivan stav prema vladajućoj stranci. Pritom je zanimljivo istaknuti da je upravo HDZ stranka koja istovremeno ima najveće kritičare, ali i najveće simpatizere – ni jedna druga politička stranka ne bilježi tako visok postotak izrazito ili vrlo pozitivnog stava građana.

Sljedeća stranka prema kojoj građani imaju posve ili vrlo negativan stav jest Domovinski pokret (41 posto), pozitivan stav prema njoj ima 7,7 posto ispitanika. Treća stranka prema kojoj građani imaju vrlo ili izrazito negativan stav jest Socijaldemokratska zajednica (39,4 posto), a njih tek 7,5 posto ima izrazito ili vrlo pozitivan stav prema SDP-u. Slijede Hrvatski suverenisti – politička opcija prema kojoj 34,1 posto građana izražava dominantno negativan stav, a ujedno je to i politička opcija za koju najmanje građana drži vrlo ili izrazito pozitivan stav – njih tek 2,5 posto.

Nadalje, prema Platformi Možemo vrlo ili izrazito pozitivan stav izrazilo je 11,7 posto građana, dok vrlo negativan ili izrazito negativan stav prema ovoj platformi ima 22,7 posto građana. Nešto negativniji stav (27,7 posto) izrazili su ispitanici prema političkoj opciji Pametno, a prema toj stranci 6,4 posto građana ima izrazito ili vrlo pozitivan stav.

Politička stranka prema kojoj se bilježi najambivalentniji stav građana (niti pozitivan niti negativan) je Most (20,7 posto).

Parlamentarni izbori u srpnju 2020.

Na posljednjim parlamentarnim izborima glasovalo je 69 posto ispitanika, dok 31 posto nije glasovao. Od onih koji su glasovali, najveći broj glasova dobio je HDZ (18,3 posto), potom Restart koalicija (14,3 posto) te Koalicija Domovinski pokret i Hrvatski suverenisti (5,6 posto) i Zeleno lijeva koalicija (5,6 posto). 12,4 posto ispitanika odbilo je odgovoriti za koju stranku su glasovali.

Predsjednički izbori 2019. godine

24,3 posto ispitanika glasovalo je za Zorana Milanovića u prvom krugu predsjedničkih izbora održanih u prosincu 2019. godine, a 20 posto za Kolindu Grabar-Kitarović. U drugom krugu za aktualnog predsjednika glasovalo je 32,3 posto ispitanika u ovoj anketi, a za bivšu predsjednicu njih 25,1 posto.

Odnos prema političkoj participaciji i demokraciji

Ispitanici su na ljestvici od 1 do 5 procjenjivali koliko im je važno tko je na vlasti. 44 posto njih smatra da je jako važno tko je na vlasti, a 21,3 posto njih da je to vrlo važno. 8,7 posto građana misli da nije važno tko je na vlasti. Pritom najčvršće uvjerenje da je jako važno tko je na vlasti imaju ispitanici od 70 i više godina (njih 60 posto) i ispitanici između 60 i 69 godina (49,5 posto). Najmanje optimistični među onima koji misle da nije važno tko je na vlasti, su građani između 30 i 39 godina – za 19 posto njih uopće ili gotovo uopće to nije važno, a iza njih su mladi između 18 i 29 godina - 17,7 posto njih smatra da uopće ili gotovo uopće nije bitno tko je na vlasti u zemlji.

Također su na istoj skali procjenjivali koliko glasovanje može utjecati na događanja u zemlji. 42,9 posto građana smatra da za koga ljudi glasaju jako utječe na događanja u zemlji, a njih 9,5 posto smatra da ne utječe nimalo. Percepcija o važnosti glasovanja raste s dobi ispitanika – što su stariji, to misle da ono više utječe na događanja u zemlji. Isto tako, pesimizam ispitanika je veći što su oni mlađi – 19,4 posto mladih između 18 i 29 godina smatra da glasovanje nimalo ili gotovo uopće ne utječe na ono što se događa u državi, a slično je i za one između 30 i 39 godina (19,6 posto) i 40 i 49 godina (18,4 posto).

Kad je u pitanju mjera zadovoljstvom načina na koji demokracija funkcionira u Hrvatskoj, njome je vrlo ili donekle nezadovoljno 58,2 posto građana. Tek njih 4 posto je vrlo zadovoljno, dok je 32,9 posto donekle zadovoljno načinom funkcioniranja demokracije u zemlji. Zanimljivo, za 46,7 posto građana demokracija je uvijek najbolja, dok njih 40,7 posto kaže da su potrebni jaki vođe. Po dobnim skupinama ova dva stava najviše su izjednačena dok ispitanika između 50 i 59 godina, dok je najveća sklonost demokraciji prisutna kod ispitanika između 18 i 29 godina (46,7 posto) i onih između 40 i 49 godina (48,5 posto). Pritom je 12,6 posto ispitanika reklo da ne zna odgovor na to pitanje, a dobnja skupina u kojoj je bilo najviše takvih su ispitanici između 18 i 29 godina (20 posto).

Povjerenje u profesije

Ispitanici su na ljestvici od 1 do 5 procijenili stupanj svojeg povjerenja u različite profesije. Rezultati su prikazani u Tablici X. Najveće povjerenje građana imaju medicinske sestre (82,1 posto), liječnici (75,7 posto) i znanstvenici (68,7 posto), dok građani najmanje vjeruju političarima općenito (74,8 posto), ministrima u Vladi (71,8 posto) i sucima (58,9 posto). Slijede ih odvjetnici, biznismeni, bankari pa svećenici. Povjerenje u novinare na sredini je ljestvice profesija. Vjeruje im 24,9 posto ispitanika, dok njih 34,8 posto im ne vjeruje. Građani su najneodlučniji, tj. niti vjeruju niti ne vjeruju kad su u pitanju upravo novinari (38,4 posto) te marketinški i PR stručnjaci (38,9 posto), i javni službenici (38,5 posto). Što se tiče dobi, nema velike razlike između dobrih skupina u kontekstu povjerenja prema određenim profesijama.

Table 1: Povjerenje u profesije

Pandemija virusa COVID-19 i stavovi hrvatskih građana

U anketi su ispitani stavovi vezani uz pandemiju virusa COVID-19. Naravno, pri iščitavanju ovih rezultata važno je uzeti u obzir period kad je anketa provedena – **listopad** 2020. godine.

75,5 posto građana u potpunosti se ili uglavnom složilo s tvrdnjom da je COVID velika opasnost za zdravlje ljudi te da se svi trebaju držati mjera fizičkog distanciranja kako bi zaštitili najranjivije članove društva. S time se uopće ili uglavnom nije složilo 10,3 posto ispitanika. Zanimljivo, u dobnoj skupini od 18 do 29 godina najveći je broj ispitanika koji se uopće ili uglavnom ne slaže s tom tvrdnjom – njih čak 21,1 posto. Što su građani stariji, to je veći postotak slaganja s navedenom tvrdnjom.

Nadalje, s tvrdnjom da je epidemija COVID virusa stvarna, ali da virus nije puno opasniji od obične gripe, slaže se uglavnom ili u potpunosti 48,8 posto građana, dok se s time nije složilo njih 36,2 posto. Najveće slaganje s ovom tvrdnjom pronalazimo u dobnoj skupini od 18 do 29 godina (48,9 posto), a slijedi je skupina od 50 do 59 godina (41,9 posto).

Da je COVID virus izmišljena prijetnja i mjere koje su poduzimaju su pretjerane, slaže se uglavnom ili potpuno 18,7 posto građana. S time se nije složilo 59,9 posto ispitanika. Ponovno je najviše mladih od 18 do 29 godina koji se slažu s ovom tvrdnjom (29,4 posto).

Konačno, s tvrdnjom da je COVID virus umjetno stvoren u laboratoriju kako bi oni koji imaju moć mogli provoditi politike koje ljudi inače ne bi prihvatili, složilo se posve ili uglavnom 37,7 posto ispitanika. S tom tvrdnjom ne slaže se 26,7 posto građana. Najskloniji vjerovati ovoj tvrdnji ponovno su mladi od 18 do 29 godina (45 posto) i građani između 30 i 39 godina starosti (42,4 posto).

Ocjena rada nacionalnog stožera civilne zaštite u borbi protiv pandemije

Građani su na skali od 1 do 7 [\[PP6\]](#) izrazili svoje mišljenje u vezi rada Nacionalnog stožera civilne zaštite u kontekstu borbe protiv pandemije virusa COVID-19. Veća kritičnost prema radu Stožera izražena je kod mlađih dobnih skupina.

Da se Stožer u donošenju mjera vodio prije svega političkim kriterijima smatra 24,5 posto građana, dok 12,9 posto [\[PP7\]](#) njih misli da se Stožer vodio prije svega zdravstvenim kriterijima. Što su građani mlađi, to je češće mišljenje da su u pitanju bili prvenstveno politički razlozi.

Da je Stožer kasno s donošenjem mjera smatra 25,9 posto građana, dok 10,2 posto [\[PP8\]](#) njih misli da su one donesene pravovremeno. Kritičnost prema vremenu donošenja mjera ponovno je veća što su građani mlađi, ali dobnu skupinu koja se ističe među onima koji smatraju da je Stožer kasnio s donošenjem mjera jest od 30 do 39 godina (31,5 posto [\[PP9\]](#)).

Kad su u pitanju same mjere, 32,5 posto [\[PP10\]](#) ispitanika ocjenjuje je da su mjere koje je Stožer donosio često bile nepotpune i kontradiktorne, dok njih 8,8 posto [\[PP11\]](#) drži da su mjere bile cjelovite i sveobuhvatne. Najkritičniji u ovom kontekstu prema Stožeru su mladi između 18 i 29 godina (40,6 posto) i osobe između 30 i 39 godina (38,6 posto), dok u cjelovitost i sveobuhvatnost mjera najviše vjeruju osobe iznad 70 godina starosti.

U to da su mjere koje je Stožer donosio često u suprotnosti s Ustavom i zakonima vjeruje 19,5 posto [\[PP12\]](#) hrvatskih građana, dok je njih 10,3 [\[PP13\]](#) uvjereni da su u skladu s njima. Da su mjere u suprotnosti sa zakonima najviše vjeruju građani između 30 i 39 godina – njih 26,6 posto. Ponovno, što su građani stariji, to je veći postotak njih koji vjeruju da su mjere bile u skladu sa zakonima.

23,5 posto [\[PP14\]](#) građana slaže se da mjere koje je Stožer donosio su nužne za zaustavljanje pandemije. Da su mjere nepotrebne i pretjerane smatra 11,5 posto ispitanika. Također, što su građani stariji to su uvjereniji u njihovu nužnost, a mlađi smatraju da su nepotrebne i pretjerane.

Bez obzira na spomenute kritike, čak 40,6 posto [\[PP15\]](#) ispitanika drži da je Stožer odigrao pozitivnu ulogu u prvim mjesecima pandemije. Tek 7,4 posto građana smatra je da je Stožer odigrao negativnu [\[PP16\]](#) ulogu. Kao i kod prethodnih stavova, što su građani mlađi, to su uvjereniji u negativnu ulogu Stožera, iako je i dalje unutar svih dobnih skupina veći postotak onih koji smatraju da je uloga Stožera bila prvenstveno pozitivna.

Uloga medija u COVID pandemiji

Ispitana je percepcija građana o ulozi medija u pandemiji. Ovdje je prisutan jednaki trend kao i u stavovima građana prema Stožeru i pandemiji – što su hrvatski građani mlađi, to su skeptičniji i kritičniji – u ovome slučaju, prema hrvatskim medijima. Da su im oni pomogli u boljem razumijevanju krize, slaže se u potpunosti ili uglavnom 50,2 posto građana. S time se ne slaže njih 24,3 posto, a dominantna dobnu skupina su mladi između 18 i 29 godina (33,9 posto). Što su građani stariji, to je češći stav da su im mediji pomogli u razumijevanju krize u COVID pandemiji.

Isto tako, da su im mediji pružili informacije o tome kako se ponašati u pandemiji uglavnom ili potpuno se slaže 62,2 posto ispitanika, dok se s tim ne slaže njih 16,4 posto. No, 44,2 posto građana smatra da su mediji svejedno pretjerali u opisivanju ozbiljnosti krize. Daleko najveći postotak građana koji ovo misli su mladi između 18 i 29 godina (57,3 posto). S druge strane, da mediji nisu pretjerali u opisivanju ozbiljnosti krize smatra 28,6 posto ispitanika u anketi, a ovo mišljenje je to češće što su građani stariji.

Konačno, s tvrdnjom da su mediji iznošenjem različitih informacija doprinijeli kreiranju zbunjenosti u javnosti slaže se u potpunosti ili uglavnom 56,9 posto ispitanika. Ovaj stav najčvršći je kod mladih između 18 i 29 godina (66,1 posto) i ispitanika između 30 i 39 godina (63,1 posto). S ovom tvrdnjom ne slaže se 16 posto hrvatskih građana, a neslaganje je veće što su građani stariji.

Kojem izvoru informacija o pandemiji građani najviše vjeruju [\[PP17\]](#)

Građani su pitani koliko vjeruju u informacije o COVID pandemiji pojedinim izvorima informacija. Rezultati pokazuju da građani imaju potpuno ili gotovo potpuno povjerenje ponajviše u znanstvenike i liječnike (68,2 posto). Slijedi ih zdravstveni sustav u čije informacije potpuno ili gotovo potpuno povjerenje ima 60,2 posto građana.

Najveće nepovjerenje građani izražavaju prema informacijama Vlade – čak 51,5 posto njih kaže da nemaju nikakvo ili gotovo nikakvo povjerenje u odnosu na njih. Slijedi ga Nacionalni stožer civilne zaštite (32,9 posto).

Što se tiče različitih medija, najveće povjerenje je prema informacijama javne i komercijalnih televizija. Nikakvo ili gotovo nikakvo povjerenje ispitanici imaju prema informacijama na društvenim mrežama (34,4 posto), a slijedi ih HRT (31,9 posto). Općenito građani imaju nešto više povjerenja prema informacijama televizije nego prema informacijama u dnevnim novinama.

	Nikakvo povjerenje ili gotovo nikakvo povjerenje	Niti ima niti nema povjerenja	Potpuno ili gotovo potpuno povjerenje	Ne znam
Znanstvenici i liječnici	8,2 %	21,4 %	68,2 %	2,2 %
Zdravstveni sustav	11,8 %	25,5 %	60,2 %	2,5 %

Nacionalni stožer civilne zaštite	32,9 %	30,8 %	33,9 %	2,4 %
Obični ljudi	27,8 %	36,8 %	31 %	4,4 %
HRT	31,9 %	37,9 %	26,2 %	4,1 %
Komercijalne televizije	28,9 %	37,8 %	26,2 %	7,1 %
Vlada	51,5 %	28,2 %	17,1 %	3,3 %
Društvene mreže	34,4 %	31,5 %	11,6 %	22,5 %
Dnevne novine	28,7 %	33,8 %	17 %	20,5 %
Internetski portali	29,1 %	36,2 %	14,7 %	20 %

Što su građani stariji, to više vjeruju informacijama koje dolaze od znanstvenika i liječnika, ali i informacijama zdravstvenog sustava. Isto vrijedi i za informacije Stožera. Nadalje, što su građani mlađi, to je veća razina nepovjerenja prema informacijama Vlade. Zanimljivo, informacijama običnih ljudi najviše su sklone vjerovati osobe starije od 70 godina (36 posto).

Informacijama javne televizije najmanje vjeruju mladi između 18 i 29 godina (40,5 posto) i osobe između 30 i 39 godina starosti (38,6 posto). Kod komercijalnih televizija trend je nešto drugačiji – među onima koji nemaju nikakvo ili gotovo nikakvo povjerenje u informacije ovih medija nema nekih značajnih razlika po dobnim skupinama. No, među onima koji su izrazili potpuno ili gotovo potpuno povjerenje prema informacijama komercijalnih televizija, daleko je najmanji postotak mladih osoba između 18 i 29 godina (15 posto).

Stavovi o porezima i ekonomskim pitanjima [\[PP18\]](#)

Građanima su postavljena i pitanja o ekonomiji. Da je potrebno smanjiti proračunsku potrošnju, čak i ako to znači smanjivanje plaća, mirovina i socijalnih prava, slaže se uglavnom ili u potpunosti 14,8 posto građana. Njih 62,4 posto s tim se uopće ili uglavnom ne slaže.

Nadalje, 65,3 posto građana slaže se da bi država svim nezaposlenim građanima trebala osigurati naknade za nezaposlene koje su dovoljne za pokrivanje osnovnih životnih potreba. S tim stavom ne slaže se njih 14,1 posto.

67,4 posto ispitanika uglavnom ili potpuno se slaže da bi država trebala ograničiti pravo bankama da same određuju kamatnu stopu za kredite građanima, dok se s tim ne slaže njih 15,2 posto.

Čak 66,7 posto ne slaže se da je tvrtkama potrebno omogućiti lakše otpuštanje zaposlenika kako bi smanjili troškove poslovanja kad je potrebno. S time se u potpunosti ili uglavnom složilo 11,6 posto ispitanika.

71,2 posto građana slaže se da bi država trebala više oporezivati imovinu i dohodak bogatih pojedinaca.

69,2 posto ispitanika slaže se da država treba smanjiti poreze kako bi omogućila poduzetnicima da bolje posluju, čak i ako to znači manje prihoda u državnom proračunu. Da država treba ograničiti ulazak stranih tvrtki na hrvatsko tržište radi zaštite domaćih tvrtki slaže se 50,6 posto građana, dok je njih 19,5 posto protiv toga.

Građani su podijeljeniji [\[PP19\]](#) oko toga treba li tvrtke u državnom vlasništvu privatizirati jer država njima ne može efikasno upravljati. S tim se slaže 34,9 posto ispitanika, dok se ne slaže njih 28,5 posto.

Kad je u pitanju hipotetsko uvođenje poreza na drugu i daljnje nekretnine, tome se protivi 27,8 posto ispitanika, dok to podržava 43,6 posto njih. Ako bi se eventualno uveo spomenuti porez, da bi se obveza njegovog plaćanja odnosila na ispitanika ili nekog člana njegove ili njene obitelji, 30,3 posto kaže da vjerojatno ili sasvim sigurno bi, dok 44,4 posto da ne bi.

Nadalje, građanima je postavljeno sljedeće pitanje: „U dijelu Hrvatske (jadranska obala i Zagreb) cijene nekretnina su porasle radi velike potražnje a njihovi vlasnici su time postali imućniji, u drugom dijelu Hrvatske (Slavonija) cijene nekretnina su jako pale jer se ljudi iseljavaju. Biste li podržali uvođenje poreza na nekretnine ako bi se ta sredstva utrošila na razvojne projekte u krajevima Hrvatske iz kojih se stanovništvo iseljava a ekonomija slabi?“ Uvođenje ovakvog poreza podržalo bi vjerojatno ili sasvim sigurno njih 46 posto, a to ne bi učinilo 21,6 posto ispitanika.

Što se tiče stavova građana o uvođenju Eura u Hrvatskoj, 30,4 posto ispitanika u potpunosti se protivi uvođenju nove valute. Njih 27,4 posto protivi se tome sve dok hrvatsko gospodarstvo ne postane snažnije. 22,4 posto ispitanika podržava uvođenje Eura, ali misli da bi Hrvatskoj trebalo još nekoliko godina pripreme gospodarstva. 12,6 posto građana kaže da podržava uvođenje Eura što prije.

Građani su procijenili i koliko je epidemija utjecala na ekonomsku situaciju u zemlji. Čak 50,1 posto njih drži da se je stanje ekonomije znatno pogoršalo, dok 13,1 posto kaže da se to dogodilo donekle. 32 posto građana smatra da je ekonomija bila u lošem stanju i prije, a pandemija je to samo istaknula. Tek 2,6 posto smatra da epidemija nije imala veći utjecaj na stanje hrvatske ekonomije.

Pandemija COVID-19 znatno je pogoršala ekonomsku situaciju obitelji 16,4 posto ispitanika u anketi, a donekle kod njih 40,1 posto. 39,3 posto ispitanika procijenilo je da pandemija nije

imala nikakav utjecaj na ekonomsko stanje njihovih obitelji, dok se kod tek 1,8 posto njih to stanje poboljšalo.

Nadalje, građani su u anketi trebali izabrati tvrdnju koja najbolje opisuje ekonomski odgovor Vlade RH na ekonomsku krizu uzrokovanu pandemijom. 43,9 posto ispitanika smatra da je Vlada donijela samo kratkoročne i ograničene mjere, poput odgode naplate poreza, koje nisu imale većeg učinka. 29,4 posto ispitanika drži da je Vlada donijela mjere koje su pomogle privatnom sektoru, poput isplate plaća na teret države i odgode plaćanja poreza. 11,9 posto ispitanika kaže da Vlada nije učinila ništa za spas ekonomije. Da je Vlada donijela opsežne mjere podrške građanima i poduzetnicima smatra 8,3 posto ispitanika.

U tom smislu, 42,2 posto građana vjeruje da su ekonomske mjere koje je poduzela Vlada u pandemiji donekle pomogle gospodarstvu, dok njih 29,9 posto misli da nisu imale nikakav učinak. Da su donekle ili jako štetile gospodarstvu procjenjuje 16,7 posto građana, a njih 3,8 posto vjeruje da su te mjere uvelike pomogle hrvatskom gospodarstvu.

Za građane najvažniji razlozi dubine ekonomskih problema povezanih pandemijom u Hrvatskoj su neprovođenje reformi prije krize, što je krizu učinilo težom (35,5 posto), općenita nespремnost društva i ekonomije da se prilagode novim okolnostima (33,6 posto) te sama epidemija koja je onemogućila ekonomsku aktivnost u Hrvatskoj (21,6 posto).

P53. Sada slijedi nekoliko pitanja o hrvatskoj povijesti. Molimo vas recite nam koja od navedenih pozicija na skali od 1 do 7 najbolje odražava vaše mišljenje?

Na pitanje o vrijednosnom stavu prema hrvatskoj povijesti ispitanici su odgovarali u nizu od nekoliko pitanja gdje su se na skali od 1 do 7 vrijednosno pozicionirali s obzirom na hrvatsku povijest.

Na skali od 1 do 7 ispitanici su određivali svoj stav prema hrvatskoj povijesti.

Rezultati pokazuju da 22.3% ispitanika smatra kako je Partizanski pokret predstavljao širok narodni otpor fašizmu i nacizmu dok na drugom kraju spektra 11% ispitanika smatra kako su Partizanski pokret činili isključivo komunisti koji su se prije svega borili za uspostavu komunističke diktature. Zanimljivo je da čak 22% ispitanika ne zna, odnosno nije željelo iskazati svoj stav.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Partizanski pokret je predstavljao širok narodni otpor fašizmu i nacizmu.	225	22.3	22.3	22.3
	2	95	9.4	9.4	31.7
	3	127	12.6	12.6	44.3
	4	129	12.8	12.8	57.1
	5	64	6.3	6.3	63.4
	6	36	3.6	3.6	67.0

Partizanski pokret su činili isključivo komunisti koji su se prije svega borili za uspostavu komunističke diktature	111	11.0	11.0	78.0
Ne znam	222	22.0	22.0	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

Očekivano, gledajući po dobnim skupinama postotak onih koji ne znaju ili nemaju stav o tome veći je među mladima – skoro 40% u dobnj skupini od 18-29. „Neutralnih“ ispitanika koji su na skali od 1-7 označili 4 je 14.4% dok je onih koji naginju jednom ili drugom kraju spektra otprilike podjednako (23,9% smatra da je Partizanski pokret predstavljao širok narodni otpor fašizmu i nacizmu te s druge strane 22,2% smatra da su Partizanski pokret činili isključivo komunisti koji su se prije svega borili za uspostavu komunističke diktature).

Na pitanje o odnosu prema NDH, na jednom kraju spektra(1) nalazila se tvrdnja da je NDH bila zločinačka država i sramota za hrvatski narod, a na drugom(7) tvrdnja da je NDH bez obzira na sve, bila hrvatska država za koju su se trebali boriti svi hrvati.

Slično kao i kod odnosa prema Partizanskom pokretu onih koji ne znaju je 22% dok je ipak veći dio - 23.7% ispitanika ocijenio da je NDH bila zločinačka država nasuprot drugog kraja spektra gdje 10.7% ocjenjuje da je NDH bez obzira na sve bila hrvatska država za koju su se trebali boriti svi hrvati. Kod mladih (18-29) postotak onih koji smatraju da je NDH bila zločinačka država je ipak manje 13.9%, ali je i nešto manje onih na suprotnom spektru 9.4% dok je i dalje prisutan veliki broj onih kojih ne znaju ili ne žele izraziti stav i to 37.2%.

U odnosu prema Jugoslavenskom socijalizmu u općoj populaciji ipak je manji udio onih koji ne znaju ili ne žele podijeliti svoj stav – 18.5%. S jedne strane s tvrdnjom da je jugoslavenski socijalizam usprkos jednostranačju omogućio ekonomski razvoj i visoki životni standard u Hrvatskoj smatra 20% ispitanika dok 10.5% ispitanika smatra da je jugoslavenski socijalizam bio nasilna diktatura koja je odgovorna za zaostajanje Hrvatske u odnosu na zapadnu Europu. No gledajući mlade ipak je više onih koji smatraju da je jugoslavenski socijalizam bio nasilna diktatura 13.3% nasuprot 11.7%. Gledajući i ostale dijelove spektra, a ne samo ekstreme, može se zaključiti da se na jugoslavenski socijalizam u općoj populaciji gleda pozitivnije sa 46% (1,2

i 3) nasuprot 20.4% onih koji smatraju da je jugoslavenski socijalizam bio nasilna diktatura dok je kod mladih ta percepcija nešto ujednačenija – 29% pozitivna, 24% negativna dok je i dalje veliki broj onih koji su se izjasnili sa „Ne znam“ – gotovo 34%

Kada govorimo o izjednačavanju Ustaša i Partizana, odnosno s tvrdnjom da su se ustaše i partizani podjednako borili za totalitarne ideologije protivne demokratskim vrijednostima slaže se 9.5% ispitanika dok 15.7% smatra da se u Drugom svjetskom ratu samo jedna strana istinski borila za slobodu Hrvatske. Kod mladih je veliki broj onih koji ne znaju, čak 41.1% dok obje strane spektra podudaraju sa općom populacijom.

P54. Kada se govori o politici, obično se upotrebljavaju izrazi “lijevo” i “desno”. Gdje biste sebe smjestili na ljestvici, gdje 0 znači lijevo a 10 desno?

Ispitanici su sebe trebali svrstati na skali od 1 do 10 u političkom spektru na lijevo (0) i desno (10) gdje bi broj 5 označavao političku sredinu, odnosno niti lijevo, niti desno. Na same ekstreme lijevo svrstalo se 4.2% ispitanika dok na krajnje desno njih 7.7%. U samoj sredini, odnosno niti lijevo niti desno svrstalo se gotovo 30% ispitanika (29.4%). Uzimajući 5 kao sredinu i gledajući koliko ljudi naginje lijevo ili desno od sredine možemo zaključiti kako je gotovo jednak broj onih koji naginju lijevo (26,7%) i desno (27,6%). Broj onih koji ne znaju ili se nije željelo izjasniti također nije zanemariv – 16.3%

Kada se govori o politici, obično se upotrebljavaju izrazi “lijevo” i “desno”. Gdje biste sebe smjestili na ljestvici, gdje 0 znači lijevo a 10 desno?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Lijevo	42	4.2	4.2	4.2
	1	29	2.9	2.9	7.0
	2	54	5.4	5.4	12.4

3	72	7.1	7.1	19.5
4	72	7.1	7.1	26.7
5	297	29.4	29.4	56.1
6	64	6.3	6.3	62.4
7	73	7.2	7.2	69.7
8	50	5.0	5.0	74.6
9	14	1.4	1.4	76.0
Desno	78	7.7	7.7	83.7
Ne zna	164	16.3	16.3	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

Ispitanici su sebe trebali svrstati na skali od 1 do 10 u političkom spektru na lijevo (0) i desno (10) gdje bi broj 5 označavao političku sredinu, odnosno niti lijevo, niti desno. Na same ekstreme lijevo svrstalo se 4.2% ispitanika dok na krajnje desno njih 7.7%. U samoj sredini, odnosno niti lijevo niti desno svrstalo se gotovo 30% ispitanika (29.4%). Uzimajući 5 kao sredinu i gledajući koliko ljudi naginje lijevo ili desno od sredine možemo zaključiti kako je gotovo jednak broj onih koji naginju lijevo (26,7%) i desno (27,6%). Broj onih koji ne znaju ili se nije željelo izjasniti također nije zanemariv – 16.3%

Kada gledamo mlade (18-29) još je veći udio onih koji ne znaju gdje bi se na političkom spektru svrstali, čak njih 27.2% kao i onih koji se svrstavaju u političku sredinu(5) – 27.8%. Gledajući

ekstreme ipak je veći dio onih koji se svrstavaju na desni kraj spektra 8.9% nasuprot 2.2% onih koji se svrstavaju na lijevi kraj.

Politička participacija

P55. Jeste li glasovali na parlamentarni izborima 2016. godine?

Na pitanje jesu li glasovali na parlamentarnim izborima 2016. godine 67.7% ispitanika izjasnilo se da je glasovalo nasuprot 32.3% onih koji nisu izašli na izbore, dok je očekivano kod mlađih izlaznost na parlamentarne izbore 2016. godine očekivano manja – 59.4% je onih u dobi od 18-29. godina koji nisu izašli na izbore nasuprot 40.6% onih koji su izašli. Tu se može raditi i o činjenici da dobar dio onih koji su u toj dodnoj skupini 2016. godini još nisu imali pravo glasa.

P56. Za koju stranku ili koaliciju ste glasovali na parlamentarnim izborima 2016. godine?

Od onih koji su glasali na izborima 2016. godina 28.7% glasalo je za HDZ, dok je 15.7% glasalo za Narodnu koaliciju, što ne odgovara stvarnim rezultatima izbora gdje je HDZ ostvario 36.58% glasova dok je Narodna koalicija ostvarila 33.45% glasova. Zanimljivo je da čak 20.6% ispitanika koji su izišli na izbore 2016. godine je odbilo izjasniti se koga je glasalo na tim izborima. Relativan rast u odnosu na stvarne rezultate izbora ima Most (13% naspram 9.84%) dok značajan pad ima Živi Zid (4.5% nasuprot 6.17% na izborima) te Koalicija za premijera BM 365 (0.9% nasuprot 4.5% ostvarenih na izborima)

Za koju stranku ili koaliciju ste glasovali na parlamentarnim izborima 2016. godine?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	HDZ	196	19.4	28.7	28.7

Narodnu koaliciju	107	10.6	15.7	44.4
Most	89	8.8	13.0	57.4
Koalicija jedina opcija - Živi Zid	31	3.1	4.5	61.9
Koalicija za premijera BM 365	6	.6	.9	62.8
Koalicija IDS-PGS- Lista za Rijeku	19	1.9	2.8	65.6
Koalicija HDSSB- HKS	7	.7	1.0	66.6
Neku drugu stranku	87	8.6	12.7	79.4
Odbija	141	14.0	20.6	100.0
Total	683	67.7	100.0	
Missin g System	326	32.3		
Total	1009	100.0		

Sada slijedi nekoliko općih pitanja o poznavanju političkih i društvenih zbivanja.

P57. Tko je trenutni predsjednik ili predsjednica Europske komisije?

U ovom setu pitanja pokušala se provjeriti informiranost ispitanika o pitanjima iz političkog života u Hrvatskoj.

Na pitanje Tko je trenutni predsjednik ili predsjednica Europske komisije 58.6% ispitanika točno je odgovorilo na pitanje da se radi o Ursuli von der Leyen dok čak 31.6% nije znalo odgovor na ponuđeno pitanje. Među mladima (18-29) udio onih koji su znali pada na ispod 50% (47.8%) dok onih koji ne znaju raste na 38.9%

P58. Tko je ministar financija Republike Hrvatske?

Na pitanje tko je ministar financija Republike Hrvatske 88.3% ispitanika zna da se radi o Zdravku Mariću dok je 8.7% onih koji ne znaju. Među mladima (18-29) postotak onih koji znaju, slično kao i kod prethodnog pitanja pada (77.8%), dok postotak onih koji ne znaju raste (18.3%). Gotovo 20% mladih u Hrvatskoj ne zna tko je aktualni ministar financija Republike Hrvatske

P59. Koja institucija je zadužena za vođenje monetarne politike u RH?

Na pitanje koja institucija je zadužena za vođenje monetarne politike u RH 64.6% je onih koji su točno odgovorili da je to Hrvatska narodna banka, dok je 14.1% onih koji ne znaju. Među mladima (18-29) udio onih koji ne znaju opet je veći (24.4%) dok je onih koji znaju da se radi o Hrvatskoj narodnoj banci 45%

P60. Koje je najviše tijelo sudske vlasti u Hrvatskoj?

Na pitanje koje je najviše tijelo sudske vlasti u Hrvatskoj, ispitanici se dvoume – 41.2% smatra da je Ustavni sud najviše tijelo sudske vlasti dok ispravno odgovara da se radi o Vrhovnom sudu njih 45.6%. Udio onih koji ne zna manji je nego u ostalim pitanjima ove serije – njih 7.5%. Kod mladih (18-29) ipak je značajnija razlika onih koji znaju da se radi o Vrhovnom sudu (50.6%), a ne Ustavnom sudu (33.9%) dok je udio onih koji ne znaju očekivano veći (10%)

P61. Cijena većine dnevnih novina u Hrvatskoj je:

Čak 24% ispitanika ne zna kolika je cijena većine dnevnih novina u Hrvatskoj. 33.7% ispitanika ipak zna da je cijena 10 kuna dok je udio onih koji misle da su jeftinije od 10 kuna čak 40.5%. Kod mladih je slična situacija – 34.4% zna da je cijena 10 kuna, dok 43.8% ispitanika misli da su jeftinije od 10 kuna. 21.1% ispitanika u dobi od 18-29 godina ne zna koliko koštaju dnevne novine u Hrvatskoj

P62. Molimo Vas ocijenite kako ste zadovoljni:

U ovom pitanju ispitanici su na skali od 1 -5 ocjenjivali koliko su zadovoljni svojim životnim uvjetima i to – svojim životom općenito, svojim stambenim uvjetima, svojim financijskim stanjem, društvenim položajem te svojim poslom.

Gledajući opću populaciju, dojam je da su ispitanici većim dijelom uglavnom zadovoljni većinom faktora.

U općoj populaciji većina ispitanika je uglavnom zadovoljna(4) svojim životom i to njih 52.3% dok slijede odgovor i zadovoljan i nezadovoljan (3) sa 23.1%. Izrazito nezadovoljnih je samo 3.1% dok je izrazito zadovoljnih (5) 13.8%. Kod populacije od 18-29. godina nešto je manje onih koji su uglavnom zadovoljni, no veći je udio onih koji su izrazito zadovoljni – čak 20.6% dok je izrazito nezadovoljnih svega 1.7% ispitanika. Taj optimizam, odnosno izrazito zadovoljstvo vlastitim životom slabi kada se gleda u odnosu na ostale dobne skupine te se smanjuje proporcionalno godinama, dok nezadovoljstvo raste

Svojim stambenim uvjetima uglavnom je zadovoljno (4) 50.8% ispitanika, 21.6% ih je izrazito zadovoljnih (5) dok ih je 14.4% i zadovoljno i nezadovoljno (3). Izrazito nezadovoljnih (1) je 4.8% ispitanika. Zanimljivo među mlađom populacijom također je najveći dio onih koji su zadovoljni svojim stambenim uvjetima. (43.3% uglavnom zadovoljno i 23.9% izrazito zadovoljno).

Od svih ispitivanih faktora, ispitanici su najmanje zadovoljni svojim financijskim stanjem. Njih 34.2% uglavnom je zadovoljno (4) dok ih 30.1% i zadovoljno i nezadovoljno (3), no veći je udio među nezadovoljima – 11.5% ispitanika zadovoljstvo svojim financijskim stanjem ocjenjuje najnižom ocjenom 1 dok su uglavnom nezadovoljni (2) njih 16.8%. Kod mladih (18-29) 30.6% ispitanika nije zadovoljno vlastitom financijskom situacijom, 33.3% ih je uglavnom zadovoljno te gotovo 9% izrazito zadovoljno.

Svojim društvenim položajem 52.3% ispitanika uglavnom je zadovoljno (4) te 12.6% izrazito zadovoljno. 21.8% ispitanika zadovoljstvo svojim društvenim položajem ocjenjuje sa 3, dok ih je svega 3.9% izrazito nezadovoljno. (križati s obrazovanjem). Kod mladih, gotovo 20% (18.3%) ih je izrazito zadovoljno svojim društvenim položajem. Ako dodamo 48.3% onih koji su uglavnom zadovoljni, gotovo 67% mladih generalno je zadovoljno svojim društvenim položajem, dok je onih koji su nezadovoljni (1 i 2) svega 11%.

Slično kao i kod financijske situacije, ispitanici su općenito manje zadovoljni sa svojim poslom nego ostalim faktorima. 41.1% ispitanika uglavnom je zadovoljno, dok ih je 13% izrazito

zadovoljno. S ocjenom 3 svoje zadovoljstvo poslom ocjenjuje 21.5% ispitanika dok ih je izrazito nezadovoljno 6.9%.

Demografska obilježja

D3. Koliko ukupno članova ima Vaše kućanstvo?

Koliko ukupno članova ima Vaše kućanstvo?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	157	15.6	15.6	15.6
	2	289	28.6	28.6	44.2
	3	244	24.2	24.2	68.4
	4	190	18.8	18.8	87.2
	5	76	7.5	7.5	94.7
	6	38	3.8	3.8	98.5
	7	8	.8	.8	99.3
	8	5	.5	.5	99.8
	9	1	.1	.1	99.9

10	1	.1	.1	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

D4. Koliko djece do 18 godina živi u Vašem kućanstvu?

Koliko djece do 18 godina živi u Vašem kućanstvu?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	712	70.6	70.6	70.6
	1	167	16.6	16.6	87.1
	2	87	8.6	8.6	95.7
	3	32	3.2	3.2	98.9
	4	9	.9	.9	99.8
	5	1	.1	.1	99.9
	6	1	.1	.1	100.0

Total	1009	100.0	100.0	
-------	------	-------	-------	--

D5. Vaša školska naobrazba?

Vaša školska naobrazba?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nezavršena osnovna škola	15	1.5	1.5	1.5
	Osnovna škola	75	7.4	7.4	8.9
	Zanat, VKV, trogodišnja strukovna škola	217	21.5	21.5	30.4
	Četverogodišnja srednja škola	391	38.8	38.8	69.2

Viša škola	84	8.3	8.3	77.5
Fakultet	202	20.0	20.0	97.5
Magisterij, doktorat	25	2.5	2.5	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

D6. Vaš radni status?

Vaš radni status?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Stalno zaposlen na neodređeno vrijeme	407	40.3	40.3	40.3
	Stalno zaposlen na određeno vrijeme	85	8.4	8.4	48.8
	Stalno zaposlen na skraćeno radno vrijeme (do pola radnog vremena)	5	.5	.5	49.3

Samozaposlen (poljoprivrednik, ribar, obrtnik, poduzetnik, vlasnik, slobodna profesija)	45	4.5	4.5	53.7
Umirovljenik	279	27.7	27.7	81.4
Nezaposlen (izgubio radno mjesto)	63	6.2	6.2	87.6
Nezaposlen (dosad nije radio)	16	1.6	1.6	89.2
Kućanica	40	4.0	4.0	93.2
Učenik, student	54	5.4	5.4	98.5
Ostalo	11	1.1	1.1	99.6
Ne znam	4	.4	.4	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

D7. U kojoj djelatnosti ste zaposleni? (kad ste bili zaposleni na zadnjem radnom mjestu)

U kojoj djelatnosti ste zaposleni?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Zaposlen u državnoj ili lokalnoj upravi (uključujući vojsku i policiju, državne agencije i zavode)	86	8.5	9.6	9.6
	Zaposlen u javnom sektoru (zdravstvo, obrazovanje, socijalne službe)	101	10.0	11.2	20.8
	Zaposlen u javnim poduzećima	104	10.3	11.6	32.4
	Zaposlen u privatnom sektoru u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu	50	5.0	5.6	37.9
	Zaposlen u privatnom sektoru u industriji i građevinarstvu	171	16.9	19.0	57.0
	Zaposlen u privatnom sektoru u sektoru usluga, prometu, turizmu, trgovini	312	30.9	34.7	91.7

Ostalo		58	5.7	6.5	98.1
Ne znam		17	1.7	1.9	100.0
Total		899	89.1	100.0	
Missing	System	110	10.9		
Total		1009	100.0		

D9. Ukoliko biste danas izgubili posao, što mislite koliko teško bi vam bilo pronaći drugi posao

Ukoliko biste danas izgubili posao, što mislite koliko teško bi vam bilo pronaći drugi posao u idućih 12 mjeseci?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vrlo lako	83	8.2	9.2	9.2
	Donekle lako	162	16.1	18.0	27.3
	Donekle teško	199	19.7	22.1	49.4

	Vrlo teško	289	28.6	32.1	81.5
	Ne znam	166	16.5	18.5	100.0
	Total	899	89.1	100.0	
Missing	System	110	10.9		
	Total	1009	100.0		

D10. Posjedujete li Vi ili netko drugi u Vašem kućanstvu neki od slijedećih oblika imovine?

Kuću ili stan

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	854	84.6	84.6	84.6
	Ne	155	15.4	15.4	100.0

Total	1009	100.0	100.0	
-------	------	-------	-------	--

Vikendicu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	198	19.6	19.6	19.6
	Ne	811	80.4	80.4	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Kuću, stan ili apartman za iznajmljivanje

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	114	11.3	11.3	11.3
	Ne	895	88.7	88.7	100.0

Total	1009	100.0	100.0	
-------	------	-------	-------	--

Poslovni prostor za korištenje ili iznajmljivanje

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	59	5.8	5.8	5.8
	Ne	950	94.2	94.2	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Poljoprivredno imanje ili zemljište za iznajmljivanje

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	194	19.2	19.2	19.2

Ne	815	80.8	80.8	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

Dionice ili obveznice

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	67	6.6	6.6	6.6
	Ne	942	93.4	93.4	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Uštedevinu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	346	34.3	34.3	34.3
	Ne	663	65.7	65.7	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Malu tvrtku, OPG ili obrt

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da	137	13.6	13.6	13.6
	Ne	872	86.4	86.4	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

D12. Koliko teško bi Vam bilo, bez da se zadužujete, u roku od mjesec dana podmiriti izvanredan trošak u visini od 2500 kuna , a da pritom ne dovedete u pitanje plaćanje drugih, redovnih troškova kućanstva?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vrlo lako	107	10.6	10.6	10.6
	Donekle lako	209	20.7	20.7	31.3
	Donekle teško	266	26.4	26.4	57.7
	Vrlo teško	385	38.2	38.2	95.8
	Ne znam	42	4.2	4.2	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

D13. Koliki udio ukupnog dohotka vašeg kućanstva mjesečno trebate izdvojiti za otplatu kredita? Molimo Vas uzmite u obzire sve kredite koje ima vaše kućanstvo, uključujući i dugove po kreditnim karticama.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	-----------	---------	------------------	-----------------------

Valid	Do 10%	49	4.9	4.9	4.9
	10% do 20%	117	11.6	11.6	16.5
	20% do 30%	133	13.2	13.2	29.6
	30% do 40%	90	8.9	8.9	38.6
	40% do 50%	32	3.2	3.2	41.7
	Više od 50%	42	4.2	4.2	45.9
	Nemam kredita	449	44.5	44.5	90.4
	Ne znam	49	4.9	4.9	95.2
	Ne želim odgovoriti	48	4.8	4.8	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

D14. Kako biste odredili svoj odnos prema religiji?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vjernik i prihvaćam sve što me moja vjera uči	267	26.5	26.5	26.5
	Vjernik sam, ali ne prihvaćam baš sve što moja vjera uči	453	44.9	44.9	71.4
	Kad razmišljam o tome nisam siguran vjerujem li ili ne vjerujem	85	8.4	8.4	79.8
	Nisam religiozan, nemam ništa protiv da drugi vjeruju	133	13.2	13.2	93.0
	Nisam religiozan i ne vidim smisao u religiji	52	5.2	5.2	98.1
	Ne znam	19	1.9	1.9	100.0

Total	1009	100.0	100.0	
-------	------	-------	-------	--

D15. Izuzimajući vjenčanja, pogrebe i krštenja, koliko često odlazite u crkvu?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nikada ili gotovo nikada	339	33.6	33.6	33.6

Dva-tri puta godišnje, za važnijih vjerskih blagdana	360	35.7	35.7	69.3
Jednom u dva mjeseca	59	5.8	5.8	75.1
Jednom mjesečno	72	7.1	7.1	82.3
Nekoliko puta mjesečno	84	8.3	8.3	90.6
Jednom tjedno i li češće	95	9.4	9.4	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

D16. Imate li Vi osobno ili netko u vašem kućanstvu status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Da, ispitanik	119	11.8	11.8	11.8

Da, netko drugi iz kućanstva	188	18.6	18.6	30.4
Da, i ispitanik i netko drugi iz kućanstva	9	.9	.9	31.3
Ne	675	66.9	66.9	98.2
Ne znam	18	1.8	1.8	100.0
Total	1009	100.0	100.0	

D17. Jeste li vi ili netko iz vaše obitelji član sljedećih udruga

Sindikati

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	Nisam član	812	80.5	80.5	80.5
	Član sam	109	10.8	10.8	91.3
	Netko iz uže obitelji je član	53	5.3	5.3	96.5
	Ne znam	35	3.5	3.5	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Udruga branitelja ili stradalnika domovinskog rata

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nisam član	854	84.6	84.6	84.6
	Član sam	57	5.6	5.6	90.3
	Netko iz uže obitelji je član	69	6.8	6.8	97.1
	Ne znam	29	2.9	2.9	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Vjerska udruga ili udruga laika

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nisam član	941	93.3	93.3	93.3
	Član sam	15	1.5	1.5	94.7
	Netko iz uže obitelji je član	21	2.1	2.1	96.8
	Ne znam	32	3.2	3.2	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Udruga za zaštitu okoliša ili borbu protiv korupcije

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nisam član	958	94.9	94.9	94.9
	Član sam	9	.9	.9	95.8
	Netko iz uže obitelji je član	17	1.7	1.7	97.5
	Ne znam	25	2.5	2.5	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	

Udruga poslodavaca, poduzetnika, obrtnika ili poljoprivrednika

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nisam član	927	91.9	91.9	91.9
	Član sam	29	2.9	2.9	94.7
	Netko iz uže obitelji je član	31	3.1	3.1	97.8
	Ne znam	22	2.2	2.2	100.0

Total	1009	100.0	100.0	
-------	------	-------	-------	--

**Udruga za zaštitu ljudskih prava, prava pacijenata, ekonomski ugroženih skupina
ili zaštitu potrošača**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Nisam član	957	94.8	94.8	94.8
	Član sam	13	1.3	1.3	96.1
	Netko iz uže obitelji je član	12	1.2	1.2	97.3
	Ne znam	27	2.7	2.7	100.0
	Total	1009	100.0	100.0	